

‘Van kleine aantallen kun je

In een korte reeks artikelen bracht BloembollenVisie afgelopen weken de Hongaarse boomkwekerijsector in kaart. Een productie die wordt gedomineerd door coniferen en groenblijvende heesters. In deze laatste aflevering dan ook een vreemde eend in de bijt: laanboomkwekerij Gurisatti. Tevens zijn we op bezoek bij Prenor, met 250 hectare één van de grootste boomkwekerijen van het land.

Tekst en foto's: Jeannet Pennings

Laanbomen worden wel geteeld in Hongarije, maar mondjesmaat. Voor veel boomkwekers is het een bijproduct om klanten een zo compleet mogelijk assortiment aan te kunnen bieden. Kwekerij Gurisatti is wat dat betreft een opvallende verschijning. Het bedrijf is gevestigd in Köszegfalva, zo'n 16 kilometer ten noorden van de stad Szombathely en nog geen tien minuten rijden van de Oostenrijkse grens. Eigenaar Peter Gurisatti heeft zich samen met zijn broer toegelegd op de teelt van laanbomen, een omschakeling die zo'n 15 jaar geleden gemaakt is. Voor die tijd was het fami-

Peter Gurisatti: 'Ons brede sortiment op pot is vrij uniek'

liebedrijf niet anders dan de meeste Hongaarse boomkwekerijen: kleinschalige teelt van planten, coniferen en heesters. "Mijn ouders zijn 25 jaar geleden gestart aan de andere kant van Hongarije", vertelt Peter. "Zij begonnen met niets en teelden wat boomkwekerijproducten achter hun huis. Later werd het sortiment steeds breder, maar nog nauwelijks laanbomen. Na vijf jaar was de omvang gegroeid tot 1 hectare, verspreid over verschillende kleine huurlocaties."

FOCUS LAANBOMEN

In '94 werd de huidige locatie met 4 hectare grond aangekocht, op dat moment nog een kaal gebied. "Hier is veel goede teeltgrond en voldoende water beschikbaar. Inmiddels telen we 32 hectare. Sinds de verhuizing naar West-Hongarije zijn we steeds meer laanbomen gaan telen. Acer, Tilia en Platanus deden hun intrede in ons assortiment." Peters' vader was een echte verzamelaar en teelde van veel cultivars slechts 20 stuks. "Dat ging vroeger prima, maar tegenwoordig kun je daar niet meer van leven. Je moet grootschaliger opereren en keuzes maken qua assortiment. Dat is de reden dat wij vandaag de dag geen coniferen meer telen. Het gewas kent veel verschillende soorten die je overal in Europa kunt kopen, en waarschijnlijk is de kwaliteit nog beter als de coniferen uit Hongarije. Wij hebben besloten om ons volledig te focussen op de laanboomteelt."

Sinds vier jaar teelt Garusatti de laanbomen niet alleen in de volle grond maar ook in containers – 2 hectare – om 'jaarrond' te kunnen leveren. Vader en moeder Gurisatti zijn inmid-

dels uit het bedrijf gestapt. Peter is verantwoordelijk voor de handel en het kantoorwerk, terwijl zijn broer vooral op de kwekerij te vinden is. De mannen hebben 13 medewerkers in dienst. "November is één van de drukste periodes, dan worden de bomen gerooid en opgeslagen in ons greenhouse. Tot voor kort werden de bomen allemaal met een schop uit de grond gestoken, een arbeidsintensieve klus. Dankzij subsidie vanuit de EU hebben we vorig jaar een rooimachine kunnen kopen. De huidige productie ligt rond de 40.000 bomen per jaar. De maten lopen uiteen tot een maximale stam-

e niet leven'

omtrek van 18-20 centimeter. Soms blijven bomen onverkocht en houden we ze nog een jaar op de kwekerij, maar dat probeer je uiteraard te voorkomen. De kwekerij is niet ingericht op grotere maten.”

ECONOMISCHE CRISIS

Volgens de laanboomteler is de afzet de laatste paar jaren erg moeizaam geweest. “Dat heeft alles te maken met de economisch recessie, die vooral in Hongarije flink heeft huisgehouden. Bomen blijken dan een luxe product. Ook steden hebben veel minder geïnvesteerd in groen, waardoor de binnenlandse afzet stagneerde. De export, 20 tot 25 procent van onze totale afzet, heeft dit gelukkig aardig kunnen opvangen. De smallere potmaten gaan hoofdzakelijk naar tuincentra in Hongarije, Oostenrijk, Slowakije en Slovenië. Daarnaast hebben we nog wat grotere afnemers in Roemenië, Rusland en Oekraïne. Samen met drie andere kwekers zijn we bovendien een cash en carry gestart in Boedapest en dat blijkt een goed afzetkanaal.” Met het brede sortiment op pot heeft Gurisatti voor de toekomst een sterke troef in handen. De pottenhandel is een groeiende markt en zorgt voor verlenging van het afleverseizoen. Kansen liggen er nog vooral op het gebied van kwaliteit en

Zoltán Kovács: ‘We produceren 180.000 stekken per jaar’

dat begint bij de basis. Uitgangsmateriaal wordt nu steeds ergens anders vandaan gehaald, net wat er zich aandient. Een vaste, betrouwbare leverancier is echter goud waard en betaalt zich altijd terug.

250 HECTARE

De handelsmissie naar Hongarije werd afgesloten met een bezoek aan Prenor. De 250 hectare grote kwekerij vormt een scherp contrast met de doorgaans kleinschalige familiebedrijven in het land. Met een huifkar worden we rondgeleid door directeur Izer Gábor. “Op ons bedrijf - in 1949 opgericht - telen we meer dan 600 verschillende variëteiten boomkwekerijproducten. Coniferen hebben de overhand, maar ook veel soorten loofbomen, laanbomen en heesters behoren tot het assortiment. De laatste jaren hebben we geïnvesteerd in onze pro-

ductie op pot met als resultaat ruim 11 hectare containerveld. Hiermee zijn we in staat om het hele jaar door te verkopen.” De afzet van Prenor concentreert zich op heel Europa. Zeventig procent van de productie is bestemd voor export, de rest voor de Hongaarse markt. “Voorheen was dat 50-50”, zegt Gábor. “Maar de binnenlandse markt krimpt. Daarentegen zijn Rusland en Oekraïne groeiende. Het zijn geen makkelijke landen om handel mee te bedrijven, maar we hebben er goede contacten. Voor ons zijn landen als Turkije en Joegoslavië lastiger te bereiken vanwege quarantaine problemen.”

‘Afzet op de Hongaarse markt stagneert door de economische crisis’

De rondgang bij Prenor wordt vervolgd over het naastgelegen Perintkert. Deze kwekerij beslaat ruim 40 hectare vollegrondsteelt en 1 hectare containerveld. Eigenaar Zoltán Kovács: “Onze belangrijkste productie is groenblijvende heesters, loofbomen, coniferen en sierstruiken. Daarnaast produceren we twee keer per jaar coniferenstekken voor zowel de eigen kwekerij als voor andere kwekers. Eind augustus maken we 80.000 stuks van onder andere Magnolia en Buxus en in de winter nog eens 100.000 stuks Juniperus, Thuja, Prunus enzovoort.” Wat opvalt is dat ook op de grotere, professionele kwekerijen, zoals Prenor en Perintkert, de kwaliteit van sommige producten te wensen overlaat. Percelen met willekeurig nog wat overgebleven bomen zijn geen uitzondering. Weggooien blijkt erg moeilijk voor de Hongaarse boomkweker, maar het zou de productkwaliteit wel een positieve impuls geven.

